

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Nuptiis Philologiae et Mercurii - Cod. Aug. perg. 73

Martianus <Capella>

[S.I.], [10. Jh.]

Liber V

[urn:nbn:de:bsz:31-11867](#)

... DILEXIT TICLARIN
... ECANXIPLENTIUM ANGAM
... EOMASSA
... FALMENNS
... FOGIALTHIS SEDORIS
... CEMESTTIBILUR COLETICEMUS
HAECDECENS VELUDEREFRAEUS CONTICUIT
COMPLICRISQUE EAM DIVOR
QUINTANTIA ERISE RANT
ORRERIUNT

INCIPIT DILECTIONIS MATERIA LIBER. V.

IEREASONUERETUBAE RAYCUSQUE PERAETHRAM
CANTUS ETIGNOTOCAELOM CLANGOREREMUGIT
TURBATI EXTAUEREDELIQUILCUSQ· MINORUM
CAELICOLUM TREPIDAT CAUSARUM ET NESTIACORDA
HAERENTIETUETERIS RENOVANTUR CRIMINA PHLAEGRE
TUNC AMNES FAUNIQ· PALES EPHILIANAPAE
RESPECTANT PROCERES NULLOQ· ASSURGEREMOTU
CERNUNT ATTONITI VICIBUSQ· ALTERNA PROFANTES
MIRANTUR PLACIDAM PERPECTORAS SACRA QUIETEM
TUM PRIMUM POSITAS ILBANVS FORTECUPRESSO
PERCITUS ACTREPIDIANS DEXTRAM TENDEBAT INERMEN
DELLA COMPOSCENS ARCUS ATQ· HERCULIS ARMA
PORTUNITRIFIDAM SUSPIRANS FLAGITATHASTAM
GRADIUI FRAMEAM NON AUSUS POSCERE FALCEM
SATURNI BELLOS UETUS DISQUIRITA GRAESTI
DIFSIDENSQ· SUI RESPECTATE LATONANTIS

SE DUM TALIBUS PER TURBATUS MULTATERRAE STRIUM PLEBS ETORU
Ecce quaedam subtilissimae corporis ac fiduciae grandioris uultus etiam
decore luculenta femina insignis ingreditur cui galeatus uertex ac
regal caput maiestate sertatum arma in manibus quibus uel com
munire solita uel aduersarios vulnerare fulminea quada corusca
tione renudebant. Sub armatis autem uestis illi poplo quodam circaumeros
in uoluto latiari tergebatur quod omnium figurarum lumine ua
ratum cunctorum schemata praeferebat. pectus autem exquisitissimus
gemmarum coloribus subalteatum haec cum in progressu arma
concusserat uelut fulgoreae nubis fragore collis obombis dissultan
ibus fracta diceret crepitare tonitrua. Denique creditum quod in
stari ouis eadem possit etiam fulmina iaculari nam uelut in potens

rerum omnium
et initia
fusq; coni
agmina populorum. I
romalea. Athenea. dum
xisse actoram funditus. ut et ammisca
qui uultus uocis uero sonus. quantaq; ex
audire opere praeviam etiam. persimil tanta et rationis ingenii
tam secundae ubi rati eloquium. apacis memorie recordatio
nis quaesita. rū qualis dispondendi ordo quam pronuntiandi con
gruens modulatio qui gestus in motu quae profunditas in conceptu.
Deniq; xilis in modicis in mediocribus facilis in elatione flammatrix
reddebatq; cunctos in ambiguis dociles in ipsu sione cedentes in con
lesione discordes in laudibus arrogantes at uero cum quid commotū
publici nominis attestatione clamauerat fluctuare p miscere ardere
omnia uidebantur. Hanc igitur feminam auratae uocis & quasdam
diadematum gemmas regnorūq; fundentem ingens in lustrum
uirorū sequebatur agmen in quo proxime eidem duo diuerso
habitu nationeq; praenitentes quorum pallio circum actus alterq;
trabeatus diuersus utriq; orissonus licealius & iam athenis sed diceret
graia didicisse ac promptus gymnasiorum studiis & reluctantibus
semp academiae alterationibus haberetur ambo tamen noui pro
tecaq; paupertatissimu & cum alterum quirinalis & que saliu fabrilis
procreare & industria ita praeclue linguae excellentia floruerunt
ut post curiarum facta immortasq; mortes uirate astra concende
rant immortalitate gloriae saecula superarent. Denuotamen
quem athenarum populus ac palliata agmina sequebantur haec
fama conuenerat quod acerrimus item & procellis indignans oceanus
fremituq; violentior deniq; de illo uersu huiusmodi ferebatur.
DEINOCANHPTA KAKEN KAIA NAITI WNHTIOITI.
Alter uero quem consularis purpura & coniurationis extinctae
laurea redimebat mox ingressus curiam superū & in iouis gratula
tus est seuenisse conspectum clamare laetior coepit. Onos beatas
ore publicam fortunatam opraecaram laudem consulatus mei
post hoc tamen induersis agminibus oratores semeriti ac praese
ferentes insignium culmen meritaq; linguarum es cinemis socraten
lis iamq; conspicerest autem in togatis agminibus soiantios grecos
regulum plenū frōtonemq; uerum ante cunctos atq; ipsam ducem
omnium feminam senex quidam signum ac praeuiam uirgā gestans
litoris romulei praecedebat usu atq; in eiusdem uirgā culmine.

pollicem. etiamque in aliis. non sub simili feminam sed aut
cavat. etiamque in aliis. non sub simili feminam sed aut
familiaritatis indicia patre fecit. Oenq. non nulli superum cui inter-
pidationem bucinae praecinensis & admirationem amicitiae supe-
rorum incertitudinis diuinatorem phebum cuperent suscitari in dum
vne maximo disqurente tumultuariae quae esse inquirunt. ac
tuncillarespectans superos universos aliquanto commotior q. sic
coepit. patrem maximum iouem & eros & celites quos in causis
pluribus saepe sum depcata atq. ip sum conuentum superae conses-
sionis attestor nihil mihi magis inconsentaneum atq. indecens aesti-
mari quam ut quae semper in foro iudicisq. quia pluribus accusauerim
multos aliosq. defendere & iuribus gloriam deluctationis annixa
mihi dediscriminū fatis promerit leuentus praeterea comparim
nunca puduos superi quis placere immortalitatis in starac praebluum
videbatur inuita compellor scholarium iuuenilium montus & ex-
ilia decantate artis praecepta memorare. neq. enim hoc nobis ad
scribit inopia cum redundant estur maes suppetant consequentum.
nam absq. his qui turbantes pectora sensusq. cunctorum cognoscen-
tum quoq. p fregere subselli & iam alios habeam qui minittas
praceptorum & artis intime commenta p scripserint. Inter utruq.
uero columen sectatorū praeniteat ullius meus quonon solū in foro
senatu rostrisq. grandi loquae facultatis maiestate conuerit. ueri
& iam ipsius artis praecepta commentus libros quam plures saecu-
lorum uisibus consecravit quodcum ita emerita granditatis
pudor & celebrati quantū puto nominis gloria haec inchomentorū
primordia declarare & excurrereni & hoc ad immortalitatis praec-
mium proficeret quod dubet is ac fiduciam perennitatis ascendat
exsequi uel primora tamen ioue cum superis imperante. Accingar
igitur haec aridiora p currere minus quidem quam publicitus
soleo plactura quamquā si pallidos aures atq. arcadiam rationem
beniuolentia maiestatis participabit assensionem: Nunc quidem
apuduos maximi caelites displicebo quip pesum ipsarth & orica quam alii
artem uirtutem aliudxere alteri disciplinam. artem uero idcirco
qui ad occorlicet plato huic uocabulo refragetur. uirtutem aut.

dic
dicitur
referre
dendrum
uerbam
praeceptio
udi & unde fut oratio
Unde cum res inuenientia iest
aut infinita. Finita est cum natus
in certo loco domum vel etiam per
sonam in rosciana quaeritur cicerenii sacerdotum inter se
propter roscius. Infinita illa est qua generaliter quae si utrum sit aliquid
appetendum ut an philosophandum sit in hortensiode disputatur insi
periore aut crebro assiduae quae conluctor atq. eam græcis placuit
hypothesin nominari. In finita uero uniuersitatis astriuenda sibi fidi
ciam uindicante tunc potius uersor cum otium ad disputationes adgri
dior licet plerumque & iam pars ipsa quaethesis dicitur in causa si mibi
elatus an heliantiam mentatas hastas crebro & pilas plurimum ualeat
ministrare & analuid in scauriana succurrat cum inter posta dispu
tatione tractatur ex quibus causis mors obueniat repentina ac promilo
ne similiter animundus prudentia gubernetur. demque meis securi
ribus quidam agram modum ac subtilissimam ratione commoti nullae
accusatantur. hipotesis in quaestio cunctaque indefensione pro reis con
tractaque in accusationibus retractantur ad generales quaestiones po
terunt applicari. Jam uero partes officiū mei quinq. esse nondubium
nam est inuentio dispositio eloquutio memoria pronuntiatio.
Iudicatio enim quae an non nulli dicitur partibus cunctis adscribitur.
Idcircoque ipsa pars non poterit trite censeri licet dicendum quid silen
dum uestis dispensatio iudicationis examine. Inuentio est quaestione
argumentorum sagax inuestigatrixque comprehensio. Dispositio
est quae ordinem rebus adtribuit. Eloquutio quae arripit uerba
uel propria uel translata quaeque nouis facit ueteraque componit. me
moria firmarerum uerborum custodia est pronuntiatio uocis motus
gestusque pro rerum & uerborum dignitatem moderatio. sed ex his
inuentione certum est esse potissimum cuius opus est causae quaesti
ones excitore & argumenta probatu idoneare perpetrare quaestione
uero duplex species. Alias sunt enim in principales alias incidentes. pri
ncipales sunt scilicet ex quibus nascitur causa quaestio illius constitutiones
appellat. Incidentes uero quae dum tractatur causa nascuntur dum
argumenta uel scripta refutando implures causas deducuntur. quaestio
nes ut sit principalis utrum clodium iure occiderit milo. Incidentes

et quod
incausatus est. et si in causa obiectio
resistens intentioni ut si dicatur occidisti patrem non occidere his duab.
inter se concurrentibus siocibus nascentur quaestio quaedicitur status
quod ibi quasi ad pugnandum actionum acies ordinata consistat sed fa
cile est uidere quid obiecto criminis respondeatur. Illud facile n'est
quid debeat intendi utrum factum ut hominem occidisti a nomen
facti ut hominem fecisti & licet uideatur idem esset tamen in superiori
obiectione sine gabitur conjectura erit cum dixerit non occidi in hoc
ubi nomen rei intenditur potest & sim si uideri ut si dicat non feci ho
miciidium. quicunq. homo ancum innoens occiditur quod si non factū
obicias sed criminis nomen negatione diuersae partis non erit mani
festum quia status existat. nescias enim quid negat qui tanegi non feci
homicidium utrum quia nullum hominem iugularē anquia
tyranni interficio homicidium non uocetur estigatur intendendū
ipsum illud quod factum est ut si dñe gauerit aduersarius habeat
conjecturam sieo concessa nomen criminis excluderit intellegas
finem quo siconcessa factō faciat uocabulo licuisse sibi uel oportu
isse facere dixerit qualitas in causa uersatur quae aut de re aut
de actione congregatur. Dere ut miloni facere licuisse & de actione
ansero uel addicto tribunos licet appellare an habere ignomino
licet contentionem quae species qualitatē translation nominatur.
Item cauere debemus ne intendamus auditoris officium & sola status
qualitas fiat. Nam quicauis cognoscit propositum habet efficere
aliquid id est aut damnare aliquem aut absoluere. Auditores aut
sunt generatia. uniusquisque secundum aequitatem aliquid
statuit & si est p̄ pensae uidex. Alius eius qui honestate uel ueritate
incertadubius alienae sententiae p̄ suasionem in explicable deli
beratore respectat. Tertium genus eius est quis facti honestatem
uel ueritatem libera aestimatione perpendit hinc a fama
torem conuenit nominari. haec igitur sunt tria causa rū genera
quaeh̄ ipotesi continetur. id est judicialis deliberativa & de
monstrativa. sed cum omnes praedictarum rerum auditores

etiam in officio etiam in tempore
temporibus uariantur. num
contineat quaectionem et id est ut cato an si debet ne uitio nem
aspiciat caesarem trucidare. At uero iudiciale genus tam praeterita
quam futuri nonnumquam temporis inueniuntur. sed in praeterito tam
facto coniectura ex futuro qualitas frequenter innascitur ut uo
loco promptius afferentur. Laudatum siam genus in praeteri
tis factis omne conficit sed iudiciale genere fine discernitur. nam
alii deest absoluere innocentem aequitatis imperio. Aliud laudibus
prosequi gloriosum insignium contemplatione meritorum. ac
cedit quod in iudiciale genere ambigit cognitum in rebus alienis quisq.
desuis quam siam de rebus externis in laudatio aestimator auscul
tat uera congrua q. memoretur. Licet non uelle siam id contule
rint blandimenta ut suae praedicationis fiat arbiter qui laudatur
ergo oportet attentius intueri ea quae auditoris officium habuerit
intendamus ut siue iri quoddam nandus sit edicatur ille qui ppe
sed amandum non esse respondit & utrum damnandus sit sola
qualitas apparebit igitur affectio obiectio nascitur intentio ut
sic idem dicas sic ilam spoliasti responsuro non feci coniectura
componitur. Stultum quippe est id quod in arbitrio manu iudicis
aut certe factinomen non ipsum crimen intendere caendum
aeque necum lex illa uel scripturae in causa tractatur intentio
sumatur ex lege ut si dicas lex te murum uetabat ascendere peregrini
num sed illud potius dicendum murum ascendisti ut sine gauerit
non sit pugna delege sed de facto cui accedit lex si confessus ex facto
tunc contra legem fecisse uideatur. ceterum sine negatio facto fuerit
lex quae uel scriptura recitata sup fluo uidebitur contentio quan
do non uiri sed ueritatis alteratio continet quaectionem hoc
uitio pleriq. falsi sed praeter illos tres quos statutus afferui. alios
quattuor uel quinq. descripti qualitatem ante esse dixerunt qui
licet suas induisione cause partes obtineant tamen numquam prin
cipali loco nascuntur quanisi fuerit quod probetur nemo ad pro
bandum recitat legem uel aliquam scripti formam id aut quod pro
batur statutus est qui ex primo conflictus semper existat cetero questio

... agere potest. sed etiam si non intendi-
re. utrumque est. etiam post unum atq; idem factum p̄pt uarias
causas uideri probabile. ut hoc idem quod insidiatorē occiderat milo
unā ratio fuit aliquid hostem rei publice. & tū rānidis affectione
succensū se interemisse memorabat. in quibus asserti sunt quidem
qualitas sed diuersae species eius serumpunt. Nam prima relativa
altera comparativa qualitas fulgit quod si intentioni non ius facti sed
negatio nominis apponatur. quamvis negatio depulsionis eū dicatur
tamen non faciet coniecturam quia non factum sed nō men facti destrui-
tur. ut in hoc adulterii acto sit cum repudiata uxore ex配偶rem
qui repudia uerat maritus inuenit accusat adulterium reus contradicit
nē factum negat sed adulterii nō men excludit. & quaerit quid sit
adulterium quod est definitio controversiū. igitur coniectura
ipsius facti negatio est finis non ammissi sed nominis. idcircoq. & iam
depulso ingesti criminis quia cum facto aliud nō men inponitur
imminens obiecto criminis periculum denegatur. ut in hoc obiectu
pocula templi esacerdotēs domo furatuses sacrilegium fecisti rep-
pellit. pocula quidem abstuli. sed quia de domo non templo furtū
non sacrilegium nuncupandum. In quo & iam facti ab ea quaedam
uidetur esse negatio. Non enim hoc ad deorum iniuriam spectatā
missum sed addispendum sacerdotis cum de domo pocula subtra-
hantur. hic utrāq. factum definitione tractandum id est & quid sit
sacrilegium & quid futurū. nunc de qualitate dicendum cuius
multiplex natura divisionem partium prima desiderat ut a decursa
singularum proprietas explicetur. qualitas igitur aut de re
aut de actione est. De re cū eius facti quāe in iudicium uenit ratio
causa uel tractatur uel cum quid fieri oportet discrepatur ut
anuire clodium milo singularē uel a domino nullio restituenda fue-
rit. De actione autē cum quaeritur an ammittenda sit actio & iudi-
cium factum faciendum q̄ pars qm̄ iuris acquitate perpendiculariter
recte eam in species qualitatis subtilius adgregamus. Aliam autem
quā hēmagoras quasi constitutionem nouam aut qualitatem
distinguere & translationem uel per scriptiōnēm uocare maluerat

sed illa po-
dicitur quod
naturam
dictat
factum ipsum
facto ipsorum probatur et per
uistam ut facere debet.
hominem licuisse iugulare causam occidendi
clodianas illic ad sumptuare nomen accepit quicunq; illo nomine facili-
tueri non possit confudit ad causas. hoc igitur assumptua partes
habet & quatuor relationem remotionem comparatione concessionem.
Relatio est cum de facto confessio culpam in eum qui procula refert ut
in clodium milo ore fates in matrem oratus in sororem quidcirco
ase perhibuit iugulatam quae eius prouocata est in iuria infacius
sit coactus remocio est cum obiectum crimen in alterum uel in aliud
habeo qui p; celliter remouetur. in alium ut uberioris gratus in
mancinum quia uitor faciendi foederis fuit quod tam senatus quam
populus improbarat. item in talicaus alegatus nisi intratrigintadios
prosecuterit capite puniatur. Quae si for sumptum legato non dedit
tempus semens sum est accusatus contradicit & crimen obiectum remo-
uet in quaeforem. In aliud autem remouet si morbotardus in infor-
tunium suum causam remoueat tarditatis remouetur uero aut
ipsum factum si ad alterius attenuisse dicitur. potestate aut causam
alterius uitio qui accidisse dicatur. Comparatio est quam com-
pensionem noui posterioribus prohiberi non cum criminib; beneficia
um alterius temporis subrogatur. sed cum factum iure defen-
ditur ut ex eo aliquid commodi sequeretur. nam similitudine alterius
temporis uel in compensationis gratiam memoratur ad depre-
catuam potius amouendum est qualitatem quae uenialis specie
continetur. haec uerorata se fecisse contendit ut uerissimae respon-
sio magno inquit decimas uenidi quod factum compensat utili-
tate beneficii. in hac quippe parte facti confessio est sed in man-
tem obiectum excludit allegatio promerendat in illa criminis
facti q; una confessio est. sed aut ab animo separatur aut purgatio
necessante ad inhumanitatem miseranda respirat. uerum haec qua-
litas uenialis in una asserta discernitur purgationem & depreca-
tionem. nam purgatio est cum confessio facinore animum uolunta-
temq; purgamus. cuiusmodi tres esse nondubium id est in pruden-
tiam casum necessitatem. In prudentia est cum auoto scientia q;
nra aliquid remouemus sit quod minuerando iaculum intorset

parte rata.
inclusum est in
tum p. excep. produc. in
hoc cetero est quod in
succ. asago. Deprecatio autem nihil
consuetudines qualiter dicuntur incidentes aduertant quia talium
dicitur ut si cum meritis demonstrationem formae primae uocis
inceptio. Plerumq. enim secundum intentiones inceptu& ut in hoc
uiro fortis praemium quod uol& qui fortia fecit p< premiu&
nuptias uxoris. Alienae in quo quipd< praemium quia nullum
putat diuerso nihil intendit sed nartus contradicor intendit licet
secundo loco uideatur assurgere cui p. de pulsionem uir fortis obstat
tamquam p. rationem praemii quod poscerat accusantipraemiu&
iustum esse contendens tamquam si factum aliquod iure tueretur.
Item quaestiones legales quo stamqua status causis incidere memoran
non eadem regula p. censenter quippe quae in secunda conficta
tione prorumpuit nam prima qualitas tributur. Ignorilla
intentionis ac de pulsionis regulam in qualitatibus praedicta puritate
turbantur nunc. TO KPI NO ME NON. quod graecis dicunt conse
quenter assumam nam cum intentio & de pulsio statum constitu
tione quae signare& siconiectura fuerit iudicationi praebabit part
rationem. Neq. enim est quod possit ponderare iudicio nisi
ipsam egatio. in qualitate uero uel fine alio loco quam status appare
necessaria est confessio de pulsio facta habeat rationem quam item ac
cusator infirmet & uelut secundaria quaestio procreatur p. ratio
nem in pugnationem q. rationis hic illud iudicabile posse uersari.
Idq. esse quod a estimatore iustificatione p. pendat posse in qua
uis causa & omnis status existere & multae rationes in confirmationes q.
numerose p. indeq. iudicationum semina copiosum unum ui
delicorum factum multiplicati onē defenditur ut illius promilo
ne quod in sidiatorem & quod hostem publicae quietis occiderit.
In his iugis ille status potius apparebit quem orator proutilitate
defensionis sumpserit. illa & iam ratio ex oratori p. plerumq.
ad structione colligitur. tuncque uelut rationales alii status emer
gent hanc si ad probationes scriptura profertur. hinc iudicatio
legalis cuius sunt species quinq. una est cum scripto aliquid plu
raue ambigua continentur quae a grecois amphibolia memo

tiesum uerberantur. autem
amphibolum quaestione est. utrum
ut qui habuit propinquos duos unius
heredemq. construens si de genituis
nis ambage certamen exortum. dimicatur.
dicebatur. Alius uero continuo nomine iugatur. sed dimicatur hereditate.
sunt item modique dialectica comprehendit astructionem species
scriptionalis est quaestione quale ex uerbis & sententia scriptio
emergit ut in hoc peregrinus murum ne ascenda. quidam ob sessa cui
tate descendit hostemq. deiecit arguitur hic reus legi sententia uer
bis nascitur accusator. Tertium quaestio nescit genus cum contrariae
leges utrumq. secus colliduntur. ut nullo modo templu cereris ne ingrā
dixit tamen quiparentibus opem non tulerit puniatur in templo ce
reris. suapulanti matrū ingressus opem filius tali accusatur. facit hic
conflictum diuersitas legum quarū interpretatio colliditur. ut cui
potius abstulandum fuisse appareat. Quartadiscriptio ^{nescit} quaestio est
quaedicitur si illogismus cum ex eo quod scriptum est argumentatio
ne colligimus ut in hoc exulem intra fines de prae hensum liceat occi
dere quidam inuentum exulem uerberantur accusatur ad defensore
colligitur quod minus promissos sit fieri debuisse huic insunt modi
quattuor assimilia consequenti amio re ad minus a contrario asimilia
nt aut qui a patris interfector culleto insultatur. haec poena manere
debeat matricida consequenti sicut rannicidae praemiu quis uasit
tiranno deponere dominatum praemium posse colligit paresse
meritum qui reddidit libertatem a maior re ad minus supradixi
enim exulem promittitur uigilare licet & iam uerberare a contrario
si uerberatur praemium desertor dignus est poena finita
super quaestio descripti ambiguitate demanans cu aliquod uerbu
in lege uel testamento dubium est & definitione clarescit. ut nocte
cum telo de prae hensum liceat occidere quendam cum fusti nocte
de prae hensum magistratus occidit reus est ced. legem sequidem
tetur sed telum quid sit inquit quod quaestio nescit genus hoc a
principalibus statibus differt quia non de facto unde hortacausa
tio est sed descriptitatum definitione disquiritur. discutitur
igitur ab his legalibus status principales esse discretos & hos inciden
tes dici. illos aut aquibus causa nascitur uel constitutiones uel status
certius appellari. iam nunc decursis constitutionibus controversis
deliberati ac demonstrati generis uideamus. nam & causarum

conducere quodque
menda est
nunquam
depulsione
et qui tam qui enim
p. persuasor dissuasoriue confli
gum cu... diligere iustificationibus non uentur sed
tamen accusatoris partes dissuasor uidetur arripere. quem in ho
nestum uel inutile illud quod dissuadet ostendit pro certo ipsum ui
detur accusare negotium. persuasori uero partes arripiit defensoris
& negoti tractatu qualib& obiectione contrarietatis absolut. ex quo
& persuasor intendere & dissuasor de pellere memorandi ac conflictu
tione partium facta status poterit apparere ut in alio cuius accrebro
admuro ex exercitu fugiente deliberat imperator utrum diruat muros
excindicundicat nonne uidetur si fecerit accusare deinde grauter.
& seditione id exercitum p. pressurum in quo coniectura fiet decom
motionis euentu ac mox sidicatu vitoriam non uocandum si praes
sidium ciuitatis excinditur finis accessit definiendum quippe qua
litas status moenium vitoriam facie celebrari tunc si dissuasor ad
dat sine consilio senatus id fieri non debere. prae scriptio etiam ui
detur accedere certum estigitur & intentionem dissuasoris
iuri signari & deliberatiuis cunctos status promptus apparet rare
sciendum est romen nedissuasor uel sententiandus prohibebat.
tanquam uide cum eius officio hoc sit ne faciat persuadere in honestae
re uel inutile statione monstrata. iam nunc inde monstratio
qua admodum status emergat non est facile memoratu. idcirco
qui non statim laudem uituperatio consecatur ut quis lauda
bilis non est uituperabilis habetur uel contra qui uitupe
ratione caruerit laudibus fastigetur ut si laudandus ex eo quis
dicatur quia homicidium non commisit est ergo medium nomen
quod priuatione placuit memorari propterea quia constat laude
priuatur non confessum uituperatione pmititur uel contrahic
tonen status demonstratiu generis appare & con laudatore rem uit
peratore q. confessus & uituperatori accusatoris intentionem
laudatori defensori partes adiunxeris aut illud subtilius con
formatior ut auditor inter laudem uituperatione q. libratus
uel ut aduersari locponatur non enim ante quam laudandum
quemquam laudabilem demonstraris non illitas intentio est
ut laudabilem nondum credat aduersum quam intentionem

laudatori certe
quidam confitentur
dit & alteras illas ut non erit
caesar accusans ex parte colliguntur
consenda hoc propositum
tionem aut multiplex continet
actione disquiratur ut de dictum militum
quod p[ro]iudicationem posteriorer[um] loco disquiratur
duas comparari non est singulare sed unicum ex duplice connectura
quam greci anticatigoriam nominant sed in idens quae[stionis] genis
causae facere non potest. duplexum ex rebus fit ut pro celio de auro
& deueneno tunc conlatione ut prorofatio filius ne patrem an ini-
mici iugulauerint multiplex uero ex pluribus quaestib[us] causa
consistit ut repetundarum omnes fuerint & pro scavo de bostraris
necedear in signore & decimi exquiritur. Deinde ductus causae spe-
ciendus est. ductus autem est agendi protam causam tenor sub aliqua
figura seruatus. sunt autem ductus quinque simplex subtilis figuratus
oblicus mixtus. simplex est cum non alius est in agentis consilio
aliud in verbis ut si bene meritum laudes ac noxium accuses. subtilis
cum aliud in ultanum alius dicitur ratio ut quida abdicat filium
quod amicos non habeat hic non uere abdicat sed ut amicos habent
ter. res figuratus est cum apte quiddicere prohibetur et uere cum
dia propter obscena & significatione alia atq[ue] integumenta
uestita monstratur. Oblicus est cum metus impedit aliquid di-
cere libere & per quosdam fundicunculos abicienda monstramus
ut in hoc tyrannus qui sub abolitione tyrannidem posuerat forti-
ter fecit per it praemium nomine armorum artisq[ue] custodiam ma-
gistratus contradicunt. mixtus autem ex utroq[ue] componitur cu[m] & pudor
dimetus impedit libertatem tyranno[rum] qui duos filios habuit
quorum unius eorū in qua infamia fuit cuius martius se suspendit
cogit alterum filium eadem ducere contradicit hic non in cestum
libere nec in tyrannidem potest obicere. his sunt ductus artificiosae
tractandi & protam orationem subtiliter diffundendi qui colore
separantur quod color in unatantum parte ductus in tota causa
seruatur ex causati uolatis hoc est exre quae contouersiam facit
quaecutem praeteriti temporis est ut ana iacem uxiles occident
quaedictum simplicem tensi & aucti praesentis uel futuri temporis
fuit omnes ductas amittit ergo ductus de consilio nascitur con-
silio ex causati uolatis exoritur. Causatum est quod facti dubi-
tationem ut in illo tyrranni causatum sit est quod tyrranus.

ductus & operis

... pri
... antur
... in omnibus
... ambiqū
... recontundo. docendo
... gaudiū. sed etiam p. dicere. terciapathētīca
... nūminatū. ut in tunc in clausa ut conueniat tamen in
... principiis ubi sīsistendum & in commouendō maxime uigere
... debet. prologus docere aut p̄ae ceteris debet ipsa narratio quāvis
... diligētisq. criminibus nondissimilis operetur. astructio nunc de
... argumentis in qui p̄ūni argumentum est ratio quaere idubie fidem
... facit. Res dubia est intentio & de pulsio uel ratio & confirmatione ratio
... nis. cum enim obieceris occidisti ut doceas argumentatione firma
... tionem maxime cum negatur & iam ipsum non occidi exigit argu
... mentum licet ad faciendam fidem etiam illa que in arte ficialia
... nominantur debeat adhiberi. ut tabulae testimonia quæstiones
... quæ post discutienda seruabon nunc argumenta tractentur. quæ
... aut in negotio de quo agitur positas sunt at illud attingunt in ipso
... tum totum tum par sei us tum nota quam gr̄eci & hi mologiā dicunt.
... Attingunt uero negotiū quæ ad id relatiuorum ratione discuntur.
... & sunt numero tredecim & coniunctis a genere a forma uel specie
... assimili. ad differenti. a contrario. a coniunctis ab antecedentibus.
... a consequentibus. a repugnantibus. a causis. ab affectis. a comparatio
... ne cuius sunt partes maiora minora paria apparet in omnibus re
... latuam inesse rationem. nam coniugatum alterum alteri nomi
... natur. & genus & species ad relata fiunt ipsum & iam simile alicuius
... assimile est & omnes loci argumentorum non ex se sed ex alio no
... men accipiunt. Igitur totum quoddubium discutitur definiri
... primitus oportebit & si argumenta tractare hoc modo sit yes du
... bia utrum utilis eloquentia uideatur eloquentia totum est. in toto
... igitur definiendum sic eloquentia est & benedicēdīscientia.
... Benedicere autē utile est. utilis igitur eloquentia cui loctractando
... subsidio est dialectica quam nup̄ audistis per quam cogni
... tum. puto quid sit genus quid species uel differentia
... propriorum accidens ceteraq. quae eius praecpta
... tenuerunt. Tamen haec ut potero breuter strictum q.
... percurram. genus est igitur ad multas species differentiasq.
... notio pertinens ut animal quod refertur ad hominem. pecode
... auem. pisces. ceteraq. quae non tantum numero sed & specie
... disparantur. quod alia erit alia aquatilia terrenaq. aliaratio.

: oculis

nonum
continet
tenim & ceteris quae
ferentia uero est aut
hominem leonemq. quasi
leos ^{erat} sit quodquidem ne hominem nam
ne cleorum
aferis alius distingit animalibus proprium est qui etiam aliquam
ab omnium communione distinetur utrisque. hec enim non est ho
mini commune cum ceteris accidentiis est quod in aliis quo possum
nec par se uero est nec separari ab eodem potest ut per se possit existere
ut color incorpore in immo disciplina. A parte uero argumentum
non ad totum probandum inducit sed ad aliam partem quae continet
quaestione. Nec enim probata pars totum probat ut puta si culus
uidet non ideo totum corpus uidet cum refutetur totum uidere
corpus sed dialeticus iste tractatus est. nunc quae ad modum argu
mentum a parte ad partem sumatur ostendam si pedes si brachia
tueri debemus utiq. diligentius asseruare cuius argumentum loco
incurrere aliquando & aliis potest quam in ore ad manu dicitur.
nettamen ideo principalis argumentaratio perturbatur quia ge
minari aliquanta argumenta natura permittit hoc ipsum contain
gere & in figuris sole & de quibus postea nobis erit dicendum. fit
nonnumquam & in hoc modo partibus argumentum cum inducta
partitionem & propositis partibus pluribus ceteris reputatis
aliquam concludimus partem in qua si quaesta constituta. ut si
dicas equum hunc quem habes autem misisti aut dono accipisti aut
natus est domi aut furatus est. non autem misisti nec dono tibi datus
est nec natus est domi furatus es sicut anota uel etymologia
aut grecia dicitur sumimus argumentum. si consulest qui con
sult reipublicae quid aliud tullius fecit cum adfecit supplicio
conjuratos quo in loco originem uocabuli tantum oportet
attendere. ab his uero quae negotium uidentur attingere
argumenta dicuntur hoc modo. primum a conjugatis
quae non nomine propositae principali p. eius dirua
tione casu aut tempore committit aliquid ad proba
mus ut si p. & asseruit us est quod pie factum est laudari
oportet. contarem illud laudabile esse virtutem quia locus a superi
ore hoc differt. Quia aliud est unde nomen impositum fuerit
per scriptari aliud per cognitionem uerbi ab aliis deflexi argument
ium sumere. agere autem cum quod in toto ualeat ad speciem.

est illud quod
demonstratur quod est argumentum
genus manet etiam partibus distributis abs specie uela formaduci
aut argumentum ut idem generalis faciat quaestioni. ut cicero
in philippicis est quanto exactius genus est quod abs specie id est
legata a caesare comprobatum est quod item confirmata similiter
quaerere a gratia legesse sempronae proferentur quaeres filiae
corneliae similiter pse ut etenac ratione siccibus bellis ementis fuisse
trem ut saepe homines aegrimorbo graui cum aesculapiis febriq. iactan-
tur & cetera huic diffinitudo contraria est quae a ciceroni diffe-
rentia nominatur quaeres inter se diversas non aduersas ostendit
cuius cicero ponit exemplum in uerrem sed uidem fecisse eris
existimandus si eodem consilio fecisti hoc & in ipsone ostenditur
& in rebus & in tempore & in locis & aliis quaenam memorare longis
similibus est a contrario ut a mors quae ex quibus currentis sic
nam it illum obiurgesur aequum & sit quid facies illi
quidederit damnam aut malum cicero sille consul fuscuarium
meruerit legiones quidque consilem reliquerunt. & coniunc-
tis aut fides pollicetur cum quae si ecula infirmis sunt ea coniuncta
in ueritatis assumuntur. ut quid si accedit ut tenuis ante a fueris
quid sit ut auarus. quid sit ut audax. quid si ut eius qui occisus est
inimicus singulariter quae non sufficiunt. Idcirco congregata
ponuntur abante cedentibus cicero cum ille nondubitate
aperire quid cogitat & uos potestis dubitare quid fecerit praeces
sit enim praedictio ubi est argumentum secundum est factum unde
est quaesito. & consequentibus uero conuersim ut quaesito
ante cedentibus sit argumentum in sequentibus ut si hoc secundum est
illud praecesserit ut si periculum aero concubuit exemplum
deuerrimus si finem editio praetoris adferunt te landae iuniores
qui non natus quoque nascitur a calendis Ianuarii. At propon-
natis argumentum cum ostenditur duos ibi coere non posse
verbis causa & parasitus quid sit & ridiculus non sit quae p negatio
nem similesse non posse praedicuntur hoc modo non & parasitus
est gnato & ridiculus non est eius loci exemplum est in remagis
ipsa quam formaverborum. Signum non modo atque periculo

liberis
tumore
uello adfingi
tur sed nunc for
sed cum obtrudat et
quaerendum cuius manu numeratur
rentur. sic & uergilius menefugit ab affectis suorum mentium
cum in causa dubitatio est ut factum probetur ex
& iam in multis seruabantur inuita factum enim est causas dubitatis
mortis. Illa uero effectus sunt fatuum uere uel mori cicerohinc
probatauli hircu uitam populo cara est quod ei populus plaudit
hoc est uergilius de generis animo mortis arguit. nam timore est
causa ut de genere est animus quod timoris effectum est. & con
paratione maiorum quis dubito casu illis possesse pecuniam uer
cum an arco octauio ligore postular. uergilius tu potes ut animos
enim in proelia fratres ex hoc utiq. probat & alienus posse quod
enim non est. terentius namquid mentiri aut falli uisituerit patre
aut audiebit tanto magis audebit ceteros sanguinorū comparatione
ut pублисci p онifex maximus tiberium gracchum medio
criter labefactantem statum rei publicae priuatus interfecit.
Deinde uingit quaestionem ubi modus est quidam catillinam
orbem terrae caede atq. incendiu sua factare. c. n. c. p. ex hoc terreni
us lo co illud hic paruae consuetudinis causa huic mortem tam fuit
familiariter a parum comparatione cicero & finis minus iocundi
atq. illos pressu' huius dies quibus nascimur & in pisonem nihil inter
esse utrum ipse consul in probis contionibus pntio si legibus rem
publicam uer & analios suxare patitur. hisigit uir breuer de
monstrati illa quae nomen excogitantur ab oratore sed causa
autare si suggestur in tribus ut diximus rebus postasunt inscrip
tura ut tabulariam in auctoritate ut cestum in necessitate utor
mentorum ab scripto argumentum pccatur cum addubue rei
probationem uel cirographum uel testamentū transactionis
tabulae rectentur ceteramq. huic quae ita nota sunt ut exempla
de oratione non quaerant. Ab auctoritate vero utafricanum
dixisse iure caesum esse tiberium gracchum ut eum testimonium
quae ueritas nudetur ad fertur ut gneum pompeium demissi fru
mento coleruer testem nobis orator inducit. auctoritas igitur
aut uideantis aut testis est huic parti adiunguntur oracula colera
quaedam genus. necessitas uero dat fidem ex coramensis aut somno

Scripturæ
rūdea quæ
ad fidem suam flectat asser-
tione pertinere praeditum.
Concilium rigitur animatum psonæ cum rei dignitate psonæ
et auditoris suorum vel ipsius oratoris aut aduersarii. Auditoris
fuerit quale me ante p̄r praebuisti cum huic eidem quaestioni
iudicuisse est talem tenobis & p̄r hoc temp̄r in pertias rei uero
ut prode iotaro quemornare antea cuncto cum senatu solebam
prop p̄s eius in n̄am rem publicam meritis oratori uero cum
desē non superbe sed moderate loquitur quale illud est cū quae-
tor in sicilia fuisse iūd. itaq; ex ea prouintia decessisse ut siculus
omnibus. m̄. d̄. m̄. q̄. n̄om̄. m̄. r̄. f̄. ut. c̄. s̄. ī. ū. pamut. n̄. nu.
& ī. p̄. r̄. s̄. f̄. ō. ā. r̄. sed haec plenus in exordiorum praceptis disseram.
ab aduersari uero psona consiliatio dum illius iniuitate aut arroga-
demonstrata n̄ā modestia commendatur. Sed haec posterius in
principiis quamquam nunc non orationis partes sed dicendi formas
& faciē fidei species numeramus quo loco pat patetice quoq;
dictionis attendimus facultatem cuiusuis uel in communib; locis
uel in epilogis maxime continetur ne primordia quidem apud
ueteres hanc animorum p̄ motione caruere quod tunc demonstra-
bitur cum ordine pracepta tractabimus interim generatim quibus
mentis affectibus incitentur nulla partium definitione signabo.
Commouentur igitur auditores aut miseratione aut odio. aut in-
uidia. aut metu. aut spe. aut ira. et siq; similibus miseratione
cum calamitatis alacrius magno dolore tractamus cū iniuitate
temporis uel periculi magnitudinem memoramus ut in sepi
mauerrinarum partes huiusmodi. i. a. i. l. p. m. a. q. m. p. a. n.
o. s. car. ab. cons. i. l. ex. q. nihil. ac. nihil. u. f. s. post. sp. c. t. l. ab
odio cum aduersari factum uel uiris bonis uel iudicibus ostenditur
ex se grandum ut cum iudicium corruptio docetur auerre uictari.
Item cum in uaria scelere purior uos suis similis est arbitratur.
Inuidia est quae quodam leuore inficit auditores ut est quod ad
tuam ipsius amicitiam ceterorumq; hominum magnorum atq;
nobilium faciliorem aditum istius habet nequitia audacia quam
eius cuiusquam n̄ā virtus & integritas. Item istum rebus omnib;
undiq; erexit impune eludentem circumfluere & abundare.

potest
generis
uero ex
iudicium in
uide ornihi uide
gentium sub uno in
cumb neficia auto se quis p. omittitur ut cum idem in
p. mperio pollicetur & caelum serutum obstruere uobis
ac liberi sursus habebitis: ira & iuuementer animos tuos has utrum
exaggerat tullius & exclamat incuria sedere socios cataliniq. oditum
mort. ubin. c. s. q. r. p. h. ab. in qua urb. uiuimus hie. s. n. i. num. p. c.
similes alii permiscentur adfectus quicum ad p. siadendum plurimū
ualeant extra causā tamens sint nec apparere in oratore manifestus
debent ne insidiis iudicem capere non ratione ducere uideatur. his
igitur ad fidem faciendam prudenter inuentis ordo rerum est soci
andus quae pars dispositio uocitantur quia quid dicendum quo ue
loco quid paenitus omittendum quomodo & iam & quando & ubi
prudenter inspicimus. Duplex igitur huius partis estratio autē
naturalis est ordo autororis artificio comparatur: naturalis cū
post principium narratio partitio propositio argumentatio
conclusio epilogusq. consequitur: artificio oratoris cum p. membra
orationis quae dicendas sint digerimus & hoc ex causae utilitate
non extempori serie cooptamus ut promilone factum cū quaest
ones quasdam ante narrationem ut prae iudicari refutare & indixit
quod non ex ordine natu p. rae sed ex causae utilitate mutauit
& pro cornelio primare futata sunt crimina quae secutas sunt tri
bunatum. Post ad ipsum tribunatum recursus est factus quae
dispositio artificialis ut diximus nominatur. in uerem autē natu
ralem temporum ordinem. nūi ut primum quae furam tum
legationem deinde duas & praeturas obicer & seruata temporū
ratione quam nisi causae repugna & utilitas necessario p. sequemur
at ubi maiora ne quam nisi causae repugna & utilitas necessario
p. sequemur at ubi maiora quae q. potissimum & inuidiosiora
purgandasunt ab his sumitur refutationis exordium ut prodi
uentio coniecturae partibus expeditis ad praescriptionem legis
accessit ordine uidelicet commutatione si cluentum legis adser
tione defenderet fugere causam diffidentia uideretur duab:
his officiis partibus absolute elocutionis cura est intamanda
quaecum constat in singulorum animaduersione uerborum
hoc ab eloquentiae nomine separatur quod illatotius operis

atque
sciam
acutus adqui
nervis lumen appa
sipsius de core seruatur;
ius gulis uerba aut proprium aut translatum mutuumq.
conqueruntur p. usitata p. praecipua; nam & cuproceres
tum p. tenui ornamenta uel appetere non auderent
p. prusitebantur; sed quia uerborum ueterum iam exoleuitus
non sunt audaciis usurpanda illa qua cum aetate mutata sunt itaq.
alucinari & cerritum & caperratum similia quae praeterierint
utemur his quae consuetudo recipiet ne tamens sordidus nisi cū
reis sententiae q. ui sexigit ut cum cicerouolens crudelitatis inuidia
facere ait gurgulionibus ex sectis reliquerunt & uirgis plebem
romanam concidere. nec inde core uergilius uitanda humilitatis
aucipioli chinos pro lucernis art. quod si uares propria uerba
non habeat nouandas sunt aut alienis intendit; nouantur autem
duobus modis uerba aut quadam fictione aut declinatione p.
sumpta aut duorum quae usitata sint coniunctione composita;
funguntur maxime cum transferimus ut quipoceta qualita
tes esse dixerunt. quod nomen numquā fuerat in latinis quo &
auribus temperandum & insolenta fugienda quā uiri trans sicer
so ter reminolunt nominare & ait quis latine dedit. Illud enim
nimis insolens uidebatur; diruatione quoq. fiunt uerba qua erga
matici paragoga nominarunt dicimus. floreatura & campiq.
ingente ossibus albent. quōd satis crispas flexione horatiuſ albicanſ
dicit. his plerumq. grammaticē uitunt. licet tullius grandiferas
possessiones dicat & grandiloquos oratores huic diligentiae sub
iungitur translatorum cura uerborum cum res aut sua nīue
nit uerba aut cum uolumiſ splendidiſ ſ aliquid explicari. Ergo
aut in opiae aut decoris cauſa transferre in opiae cum dicimus
gemmae utem & luxuriare fogites lacasq. phibemus. deſunt
enim propria & commodataſ ad ſcita. decoris uero ut bellum ſubi
to exarſit cum potuerit dici extitit. & item poſſimus ab omnibus
ſensibus mutuari ut ab oculis lucis libertatis & odor legum & silent
leges interarma & iugitate nomendulce libertatis uerū non debet
haec translatorum alienorumq. uerborum adfectus sine mode
ratione captari. ne longe petat debentesſe translata ut ſidicas.

praeponit
cladus
rampus
bernaculus
praedonum imp.
ut qui in maximiis temp.
nassem saluamq. importu conuictum from
collegetui contaminatum spiritum per me
haec similiter pluribus uerbis elocutus est quia
tius aut humilius diceret. Item translata quodammodo sunt quae
aut ex parte totum aut ex two partem aut ex uno plures monstrant
aut ex pluribus singula ex parte totum ut in puppim fuit aut me
bisdem parietibus tota esse tecum pro eadem domo hunc tropum
metaniriam grammatici nominarunt catachresin. Nam greci
quam nos abusionem dicimus ita cum phibemus naturam deorum
pro substantia. In coniunctis uero uerbis orationis quae contextu
seruandas sunt haec ut constructio coagmentata & conclusio perfecta
proueniat & quodam scheme dictio uenustetur. Nam composi
tionis praecepta per curram cuius uirtutum maximum est huius
asperas frenos & amorphotacinos moeacismos labdacismos & eo
profondi & poli sigma non uitare uel cuius libet litterae assidua
tem in diuinu repicitam ut sale saxa sonabant & casus cassandra
canebat. Momo etacismos est cum uerborum coniunctioni litterae
assiduate colliditur ut sidicas mammam ipsam am aqua similem
animam labdacismus. ubi l. plarimum dissonat ut sidicas. sol & luna
luce luceant albalem lactea. lotacismus ut sidicas sumo uno iouis
ture irascitur. poli sigma ubi s. littera crebris gemmatur soia
insolario soleas articulat suas omes eo proferone est cūdicitur otet
ut & ibit antati ranne tulisti dis pro foron ut si quis dicat persuasi
trices prestigia praefigi atrices atq. induceri estigres aspera
inter poena ultimum ultimumq. uerborum maxime ut andae
cuius exemplum est sidicas phaleras salbatas gratis aut si uire & auriga
perlorap flagella per frenam huius sunt cum in ea parte quam
dicimus similes suocales ac similiter longe consilam hiattamq. struc
turam faciant ut si quis dicat suscepisse liberos secundo homine
& ut tullius pro milone aucto ritate plurima armare
quodquidem artem dissimulans plerumq. appetit uoluntate
ut andum similitor ne me dem loco tres aut quatuor longas bre
uesq. continue ponamus neue innocentissimos ueros & maxime

confusum utrumque
m utrumque
q. fiebant nec fine
diam in endeca syllabi
abilicus metellus hictamen
defendit ceterum in clausu
peritur. An aduertendum autem necum simili
fugimus bonam clausulam transamus ut similes
dicere streptumq. plagarum cum plalongasit & bonam clausulam
fecerit utandum & iam eodem loco cacefactione vel interpositione
vel commutatione uerborum in honesta enim exemplis sunt ut ar-
rige aures pamphyle ut estatq. erupte virginis brau his enim sor-
descitoratio. utandi & iam freni qui sunt exasperatis litteris
in unum concurrentibus ut est terrenti in haec ira p. pol quam paucos
repperias mere tricibus fidelis eu enire amatores syra & abhis de-
litteris incipientia ut est non sicut istum iudicium iudicu simile in
dices & in eadem desinentia ut fortissimorum proximorum fidelis
simorumq. sociorum in eodem uictio habentur. Item paenitus fugi-
endum breves syllabas continuare quam plures ut est illud sereni pe-
rta uitai pedis animula leporis. his breuer intimas pedes sunt
asserendi quibus clausale decenter aptentur quo sicutdem cicero
quadam p. mixta confusione perturbat dum dicit modo ditrocheo
concludendum modo paenem primum probat incipientibus modo
finientibus quarum modo docimium qui constat ex breui duabus
longis breui & longa cuius exemplum posuit amicostens. Item
amphimacrum pedem & rursum dactylicum numerum laudat
modo anapesticum mododitrambum laudat neccamen certa
sententia est. Ego tamen compendio siora per curram ut in hac silua
quibusdam uidear praecire trinitibus in monosyllabis inspiciendu
utrum finalis longabrevis nescit. Si enim longa est praecire debet
trocheus ut est ciceros non scripta sed natu ex aut debet esse legum
in rep. prima quoque etiam pendente sensu apta conclusio. At vero
si brevis fuerit monosyllaba iambus aut anapestus antecedat ut est
fallus suis tota aut insolamodica & cultibus uarus est. Breuem uero
brevis aut longam longam non sine utrupe ratione sectatur ut si dicas
istare mea est aut contra quod cicero proligario non tue me patria
priuare quae care sed uita si quod uoluntate orator non errore

multis etiam
iambico etiam
iambus apud
consul uider
ut si quis dicat patru
dum est autem ne aut duce
tur ut si quis dicat pugnare
Cauendum & iam ne pirri ihui p
breues faciat ut si quis dicat p
us spondasue ut si dicas conquaeritur sua facta aut
sed & trocheus & iambus uel pro iambo post trocheum p
malam clausulam faciunt hunc enim finem elegia cipent amorem
tur piter reddit. Quid enim interest utrum dicas omnia nempe
uides an uero dicas a spice facta mea. Bene autem ponuntur uel duo troches
uel trocheus & spondas in fine clausulae ut si quis dicat haec est bonoru
cuiu[m] magna cura aut haec sunt quaem maxime principes sola curant.

D E T R I S S Y L L A B I S

Tri syllabis clausulam terminantibus lex est simo do eam uel simo litter
fluere ut trocheo praecedente penultimo moloso subsequatur siue
longam habeat nouissimam syllabam siue breuem uirem & rictum. ite
illud est tulli mare fluctuantibus latus erectis. Fit autem pessima clausula
si protrocheo penultimo spondium prae locaueris. ut si dicas mare fluc
tuantibus rupes erectis. item pessima si protrocheo p
irrichium prae
mis eris ut si dicas mare fluctuantibus sapex erectis. Item uitiosa est
conclusio si nouissimam molosso ionicus minor ponatur post trocheum
ut si dicas mare fluctuantibus agitanti sed in hac clausula cauendum
ne protrocheo penultimo spondas ponatur. Nam tunc si uolueris
tertiam molossum in utrum cadis quale incidit cicero cum dicit sic
semel ad mea capsa ammisero. Si autem penultimo trocheo media
molossum folioris pulchram clausulam feceris ut si dicas latus emiliae
item protrocheo penultimo pulchra & amertia molossum resol
uitur. ut si dicas latus adquabile. item si trochei penultiimi longa
soluerimus & primam molossum fit elegans clausula ut est.
Ironia est simulatio in qua ab induerbis significamus aliquid se ipsa
sentimus ut est principium paralogoria nouum crime gaia cesar
paralem si est praeterito cum praeteritum est quaedam nihil
omnis dicens apostrophe est in aliem modis fricta conuersio
frequens apud ciceronem ac nobilis figura hoc est cum aliquem
si conuertamus actionem ut ex ea iudicis doceamus. Diaporesis.

primus syllabus brevis fuit. quoniam si trocheo non p
is. tunc enim heroicu[m] commixtus ponetur ut si dicat latus emiliae.
Item lopus clausula fit signissimo moloso.

curse
De signis.

ogando ali
mest quae situm
rogant una uoce tan
f pluribus responderi non
one bellum geremus quae
quis erit quis subuenire uelit cum tam
uerimus. Diatris posse est descriptio uel de forma
no cum rebus psonisq. subiectis & formis ipsas & habitus ex propius
ut nullus promulgo si haec nunc gesta audistis facta uideretis & mi
lonem in reda sedentem penulatum cum uxore. Item clodium
cum quo & delectis uilla egredientem & cetera. Ante segoge con
traria inductione haec figura est cum aliquid difficile est & contra
rium conferimus ut cicerone dicitur ptolemeo difficultatio
belligerunda ad plena fidei plena pietatis
diasimilosis est eleuatio uel impressio in hac
tes quae dicuntur ab aduersariis dissoluimus qualis est imm
reniana totus ille insulpicium locus de uire ciuii. Metastasis est
transmoto quaedam hoc est cum rem anobis alio tristis mouemus sed
non ita ut ibit tam causam constituamus alioquin status incipit
esse non figura. hactenus de sententiis figuris non a de loqui
tionum figura transeamus sed uol obreuter memorare quo ge
nerasint eloquitionis quodq. modis ea utendum sit. Est igitur
familiaris omnis narrationis generis quam grata epimone in lexum
appellant quaerita conetur ut superiorem eloquitionem
semper proxima consequantur & historiae conue
nitioni & non conuersum nec circu scrip
eloquendi genus desiderat defusum atq. conti
uit illa sunt in milioniana occidi non spuriu
melum
quod anno a eleuanda iacturis & cetera. Et ita quā periodon
greci appellant quae sententiam quadam circumscriptione
definit atq. determinat quale est in ceteriana si quantum in alo
cis quae de scriptis audacia potest tantum in foro iudicis quae impu
dentia ualeat & non minus nunquam cecina cederet & sextie butti
impudentiae quantum minu facunda cessit audaciae quae mul
ti constat ex membris quae e col legraeci dicunt & excessis quae com
mota appellant membrum est pars orationis ex pluribus uerbis

significare
quod si figura
ferro non nunc quis
lenae est: ipso tortu corporis
Lapidator curia dicitur
accensim edici haruspices
per hiodos constat ex duobus membris
interdum & sex quamvis ex uno membro puer
compleri quem monocolon per hiodon appellant cum sit colon
potius. Optimaigitur oratio si & si nunc ex ambitu per hiodo
nunca illa continuatione p poluae eloquitionis aptetur non
nullam caesis interrupta fuerit aliquando colo consociet. differt
aut figura eloquitionis a figura sententiae hoc quod sententiae
figura immutato uerborum ordine manere non poterit.
quamvis plerumq. fieri potest ut sententiae figura
coniungantur figura est cum eloquitionis figura uittinironia que
sententiae epanaphora permiscatur
qua est eloquitionis. **DIFIGURAS ELOQUITIONIS**
Sunt igitur figurae eloquitionis aliae ad ornandam tantum & quasi
spingendam orationem commodatae quibus nunc utemur. Am
theton id est compositum ex contrariis cum uerbis pugnantia
inter se partibus uocibus collidunt uel pars paribus opponun
tur ut est ciceronis domus tibi de erat at habebas pecunias supe
rabat atgebas aut sidi cas in pace ad uexcando scius acerrimos
in bello ad pugnandos hos & in hercimosis colon ex aequatum
membris quod fuit non in pugnantibus inter se uer
bis sed paribus ex aequatis ut sidi cas classem specio
fissi mam & robustam extruxit exercitum pul
cherrim um & fortissimum legit. sociorum maximam
& fidelissimam manum comparuit pars ion prope aequatum
haec figura differt a superiori quod ibi omnia membrorum
genera paria sunt numero hic uno uel altero addito in quo us
lococetera excurrunt. Omne optoton simile casibus nam ex eo
nomen accepit quod colo omnia meo sde mcasus cadunt ut est huic
socios ueros criminanti & ad bellum uos cohortanti & omnib. modis
ut in tumultu essetis violenti. Omne optoton simul modo deter
minatum differt a superiori quod & casu & sono simili postrema

ut est sed
acc figura repa
g. sed uerba euentus re
sumus. epanalem sis re
odilla aadem parte orationis
alterius uerbo interposito at haec
mis sed prout libuerit societas uerbis uteſt. non
uit iam non potest haec liberacuitas esse. an adiploſis eft repli
cacio. optime cum ea quae in proprio membro poſt rem aponuntur
in posteriore primare repetuntur. ut eſt illud terrent negat hanc ſibi
cognatam. pro apodosis redditio raditionis. id eft cognomen in poſ
trem a parte membra aut eadem quaeq. cum par ſorationis redditio
tur ex quo idem membrum coepit ut ſidicat ſtabicalamitate ſimili
tate deberet publica. epanaphora relatio quoq. per singula
membra eadem par ſorationis redditio hoc modouerres calum
natores apponebat uerres decauſa cognoscebat uerres pronunti
abat antiferophe conuersio haec figura hoc diſferat a superiori quod
illa ab eadem parte orationis ſaepius incipit. hic in eadem termi
natur. ut eſt profonctio maximus numerus gallia pediatatus am
plissimae copiae et galliae equites numero plurimi et gallia. ſin ploce
conexio nam dicitur ſe puiſ ab una parte orationis et totiens in una
atq. eandem deſinit ut eſt quilegem tulit rullius quis decem viros
quos uoluit reauit. idem rullius polyptoton ex pluribus casibus cum
ſaepius initium ab eadem parte orationis fiat illa ipsa pars declina
tionibus aut numeris immittatur p. caſu ut eſt ſenatus iuſſit ſenatuſ
placuit ſenatum certum eft ſi praetepiſſe a ſenatu delectu eft. Si
non iuria eft communionis nominis quotiens in ouerbo non ſit digni
tatem rei aut magnitudinem demonstramus. ideoq. ade eadem
ſignificationem plura conferimus. Iautologia eft eadem plu
ribus uerbis ſignificatio hoc diſfert a superiori quoq. bibi ſingulis
uerbis eadem res in hac plurimi ſignificatur. climax eft ascensus
ut eſt ticeronis promulone neq. ueroſe populo ſolum ſed etiam
ſenatu commiſſit. neq. ſenatu modo ſed etiam publicis ſociis et ar
mis neq. hiſtantum uerum etiam eius potest atque ſenatus totam
remper commiſſerat. Aſſindetoneſt ſolutum ut ademptis coniunc
tionibus quibus uerba aut nomina conectuntur ſingillatim

fauco
disumet
disiungit
occupauit
tudine suorum om
teumenon in iunctum
singulis membris singula
mus it est quorum ordo a
abhorre. hoc enim post tremum ad.
Pleonasis moest plus necessarium cum uerbac
enuntianda rei necessaria sed magnitudinis cumulata ita si
antolecum sufficerit nomen dixisse ad amplitudinem adicimus
ille. Eglipis est detractio contraria superiori figura cum uerbo
aliquo minus dictorem sentiendam potius praeterimus ipsa cele
ritate gratissimi. Haec sunt elocutionis figurae quasi quidem non
oportet uelut studiosae copulatas in unius conceptionis sententia
conglobari. Nunc cordopraecepta memoriae sumministrat quā
quidem constat esse naturalem sed & arte adiuuari posse nondubue
Haec autē artis breibus praeceps sed magna exercitatione formatur
cuius partis hoc minus est ut non tantum firma uerum & iam celeri
comprehensione res uerbaq. praecipient. tenenda uerosunt
noneat tantum quae a nobis inueniasunt. simonides huius rei pae
cepta inuenisse phibetur poeta idemq. philosophus. cum enim
communis locus subito conruisset nec possent propinquui obertos
internoscere discubentium ordinem nominaq. memoria
recordante suggesit quo ammonitus intellectus ordinem esse
qui memoriae paecepta conferre. his uero in locis inlustrib;
meditandus est in quibus species rerum sententiarum. quae ima
gines collocandas sunt ueluti nuptiarum uel atum flammis nu
bentem. authomicidae gladium uel armadetineas quas species
locustam quam depositas reddat. nam id quod conscribitur cera
contandur & letteris sic quod memoriae mandatur in locis tāquā
incera paginaq. signatur. Imaginibus uero qualiteris rerum
recordatio continetur sed ut diximus magnam exercitationem
res laborem q. conquirit in qua illud obseruant con pertinest
solere utscribam usi p. quae facile uolumus & linere. deinde
ut si longiora fuerint quae sunt descendadi uisa p. partes facilis
in haerescunt tam apponere notis rebus singulis oportebit his que
uolumus maxime retinere ne uoce magna legendas sint sed

w. Sed & ian quae ab aduersario in uendo tractu. sup.

ne fo
acque
in median
praeferum
nem apud ueteres
nulgo dicinon nescio
ut ad fidem p suasione
at tuis partibus sunt tres vox
aut cultus uel habitus ori sacerdit
adam scientiam modicata seruatur in natura qua
uocis et qualitas dispensatur. Scientia uero quomodo cautaris
assequitur & quid oporteat obseruare bonitas uocis constat clari
tate firmitate suauitate quae communiter triuntur cuius potius cottus
obseruantia praecipueq. ut corpus deambulando mouetur intra
breue spatum redditumatur at quimotus cum digestionem facile
praefat sine dubio purgat & uoce nimia excursio uel longa deambu
lando extenuat ac fatigat. post hanc ambulationem statim nos ad
studia conferamus priusq. quam sit dicendum uocem lectione colo
remus. nec ab initio clamandum sed tenuimur more inchoandum
quae insimile uocem possiefferre. Ad curandam aut uocem pleriq.
ptinere dixerunt ut sedentes paucissimi uersus lenta & graui pro
ferant uoce deinde p gradus paulatim erigant sonum p eosdemq.
gradus recolligatur oratio quo sine damno ammirmur usq. p
ueniat. Vultus uero presentiae dignitatem utandi sunt. sed
non ita ut his trionibus moest quore torquendo ridiculos motus
spectantibus praefat. Significanda enim non spectandasunt ista
qua actio uultusq. commendat sed cularum in hac parte magna
moderatio est quia tum hilaritate tum intentione tum minaci
mouentur aspectu nec nimium grauioribus supercilios praemendi
aut petentibus frontem. nutans sunt oculi quod in pisonet ullius
amare uituperat nec mollius agit. tandem sunt gestus aut muliebriter
latera deducendasunt nec iactanda de formiter ceruix ne in illas
hortensu deducatur in lecebras quibus & si uenust tamen non ui
debatur uti uiriliter ad summam gestus non is orator tenendus est
quos scena placere uidentur actores manus in contentione bus fusa
porrectus in sermocinatione uel narratione contracta praecipue
qua in hac parte praefandum est ut deceat cuncta quod pruden
tia magis quam nulla praeceptionis huius arte seruatur. Nam nunc
ordo ammon & promissorum ut partes orationis excurram quas

Innotescit
prae parandis
qui uero quinq. dicitur
exordium narratio pro
noscenda causa prae
tentum ut docile mittemus
sim agnam rem geris in nouam spuam
docilem si de causa aliquid strictum quoniam
ratur bene uolum autem autem sona facimus. A persona autem
aut iudicium aut aduersariorum anima si quod fauorabile gessimus
commendamus aut si quod obest causa dilimus uel extenuamus
audicium si eos nobis uel ex causa ipsius blandimentis uel extrinsecus
conciliamus. Ab aduersariorum autem personatibus modis si eos in
odium si sceleratos crudelis ut doceamus in iniuidiam in contemptum
adducimus si sceleratos crudelis ut doceamus in iniuidiam si eos impo
tentem esse monstramus in contemptum uero si humiles. Uerum
exordiorum genera sunt duo principium & insinuatio. Principium
quod statim simpliciter palamque conciliamus nobis auditores. Insinu
atio cum in sidioso exordio iudicem circumscribimus in commodi
sunt quattuor. primus uires ipsamala est. alterum aduersum nos
uindex aliquid contraria opinionem praesumpsite autem fatigatus est
aut ad clamatio uel inrisio illa interuenit ante cuncta discutiendu
quaesit forma materiae. Nam sunt quinq. honesta ueris. dubia
humilis obscura. si honesta est autem principio non intendam aut apli
ficatione exordium concludendum. si ueris insinuatione intendu
si dubi abeuoluſ faciendus auditor. si humilis attentus. si obscura
docilis. Insinuatio uero quattuormodis explicatur cum autem sona
rei subiectio ne mutamus autem per sona autem re autem persona
per sona. Nam si in causa meretricis agendum est rem potius iudicab
spectandam esse dicimus. autem libertus salicuus uel cliens agat
personam patronum non huius considerandam esse ammoneamus
atque ita cetera. ut etiam uero exordium istas sunt vulgare quod in omniſ
causas cadere potest. commune quo cliam aduersarius ut ipotest
contrarium quomelius aduersarius iteratur adfectatum quod aut
uerbis in statu aut rebus externis profertur super uacuum quod neq.
attentum neq. docilem neq. bene uolum facta auctore fugiendu
praeterea satis longum est obscurum.

DE NARRATIONE

parte
rū gesarū
sunt res uada
ocantur. Lucida est
rationibus si non langui
tia adfectata acquasi
si non ultra quam res exigit
serto. Narrationem aliae sunt causae & nego
entes ipsius causae sunt sine quibus res quae agitur
intelligi non potest incidentes quae aut probationes gratia aut ex
empli aut agendi aut inuidiae aut uoluptatis extrinsecus afferun
tur. nonnulli quinq. species narrationis esse dixerunt ut theodo
rus bizantius grece discerit. **ПРШДЕГИС.** **ΙΝΥΠΟΔΙ**
ΗΓΗСИН. **ΠΔΡΛΔЕИНГУСИН.** **ΙΝΠΑΛДЕИНГСИН.** **КАТА**
ΕИНГИСИН. Narrationis elementa sunt sex persona causa
locus tempus materia res. Item narrationum aliae continuae aliae
partales uocantur continuae quae propter uno contextus sine ulla inter
ruptione dicuntur. partales qui uel argumentum uel digressio
aliqua interponitur. narramus aut modis sex auctoribus aliquad
aut tenuantes praeterirentes aut monentes docentes gratiam uel
inuidiam comparantes. post narrationem quidem digressi
quam parebas inuocant oportet adiungere quo uel incitamus
iudices uel de leminis. sed qm pars orationis non est & non semper
arripienda est etiam placuit praeterire. **ДЕ ПРОPOSITIONE.**
Oratio autem est aut aduersariorum aut communis. ut
caedem obicio aduersariorum caedem me fecisse dicit communis
ut erigitur nr̄m caedem ammisericordia. quaeritur propositionis
aut principalium quaestionum sunt aut incidentia aut simpli
ces aut coniunctae. Simplices est luxorialis coniuncta aut luxurialis
ut meretricem amas. coniunctae aut p partitionem maxime pro
ponuntur quae dupliciter fiunt. aut enim simpliciter quiddictu
ris sumus ostendimus aut ante quid nobiscum aduersario conueniat
quid in dubium uoce cur edicimus propositiones aut nuda e sunt
aut rationes subiecta nudae ut adfectasti tirannidem ratione
subiecta adfectasti tirannidem arma enim domi habes. omnes aut
sumuntur aut simpliciter aut per inductionem ut si superioris
meminimus & sequente introducimus ut si dicas quoniā docim

⁹ Simplicius et scholasticus predicatorum. Per inductionem

162
occidit.
simus ad alios
ut si dicas nunc opim
negari docebo de p[ro]p[ri]etate
Partitio est quae ordinis
pro quinto negamus
praetoris & primos sic incipit
proscriptionis huic subicit nec ex edicto possit
tremum nec possesse esse haec inquit tria cum docim
ann ad uertis corpus totius orationis p[re]facti linimenta diger
tum esse. talis autem debet esse partitio ut singulae partes eius
plurimas quaestiones in se contineant. Nam si fuerint & perinci
dentes quae sunt in unculis diruatae onerabitur ipsa partitio & ex
hoc rebus iudicis rerum capiam fugiendam. ideo & tullius in cide
quintiana si e partitu est ut singula capitula plures quaestionum
articulos continerent. Cenun primum illud non fuisse causa
postulandae proscriptio[n]is unde quanta contineat q[uod] pecunia
debita sexto ne uno non fuerit & alteragi oportuerit quodquin
tis sua dimonum non deseruerit secundum quem ex edicto pos
sidere non potuerit quod & procuratorem habuerit & absens
defensus sit & non latitauerit & ceteri creditores quieti sint
& quod ante missum sit ut fundo communis expelleretur quam
proscriptio eius imperaretur & quia uideuitas sit electus contra
quam praetor iussit. Hisigitur manifestum est in tra partione
quaestiones esse ponendas quae in exsecutione sint deuulgandae
ut iudex & nobis attentus fiat & promissorum copia grauetur.
Illud etiam inspiciendum quae nobiscum diuersa parte conue
niant quae in controuersiam deuocentur & ea quae conueni
unt tunc numeranda si nobis profunt ut cicero pro Marco
tullio aut damnum passum esse marcum nullum conuenit
mihi cum diuersario ut hominibus armatis remies tam fuisse non
inficiantur a familia p[ro]p[ri]etate fabii. commissam negare non audent
iam dolomalo facta sit ambigatur. uides ergo hic in partione acon
cessis dixisse quo' sit proderat.

S E C U N D A M E N T A T I O N E

Argumentatio est eloquio qua argumenta ipsa uerbis exsequi
m[us]t[ur]. argumentauero quibus causa probatur. argumentatio
diuiditur in duas partes: in confirmationem & reprehensionem

... de causa
odecim atto
circumstantias qui
in more ad maius a pro
pellitione ab initio ad
ab initio uel consumma
tus species sunt quinq^{ue}. ex
magis id est uerisimile quoddeco
didunt quidam & apologeti sunt aesopi ergo
remittit exequar quis sunt adi similia paria contrario per
propositionem & negationem ad aliquid quod figuratur casibus
quatuor gentiuo. datiuo. accusatiuo. ablatiuo. ab inter se con
lidentibus phabitonem & amisionem a maiore ad minus a minore
ad maius a praecedenti ab eo quod simile est uel a coniunctis a con
sequentibus. Postrem locisunt duo ab euentu & audiato sunt
& ali loci apotessin rugias id est a coniunctione siue a coniugatis
quod quasi iunctum psonae qualitati ut quicunq; qui hostilia
sentia hostem esse dicamus. item qualitate ut si rancide fecit
sine ratione fecerit a quantitate ut si seruus est eodem modo
factum sit a coniunctis est. A NOTONIT TO ceock a icyne eton.
ut fasces & toga sella curulis magistratum ornamenta sunt. Item
partitionem id est dieres in pomnes circumstantias id est cum
partimur per personas tempora & cetera que uaria das grata
discriminat. In artificialia artificia diuidiuntur in prae
dicta in rumores intormenta in tabula si surandum inest
quaesimiliter quem ad modum & artificialia tractat orator.
In argumentis autem cauendum est ne in aliqua parte nobis noce
ant ne inter se discrepent ne vulgariasint nec cum aduersario
communia ne alter repedita aut supra dignitatem cause aut
infra dignitatem. De confirmatione breuiter memorau
nunc reprehensionis pracepta uideamus. reprehenditur
enim actio aduersarii aut rem arguendum cum aut totū argu
mentum aut parte eius contra facere monstrauius aut repug
nando cum docemus falsa esse proberis assumpta uel exhibis non
officia ut compensandum sicontra argumentum quod aduer
sum nosest aliud opponamus. DE QUAESTIONIBUS
Quae questionum duos sunt genera dictur enim proegumenos que
anobis inducitur ut confirmetur ab aduersariis aut que inferuntur

tur
conun
aut per p
multiformes
ones in hoc genere eq
nem aut p concessionem
aut per adiectionem i
aut per dissimilatam p
structam aut per partitam aut p
omis aut responsionis aut per inversionem iac
quaestione m tractamus quae secunda est de in quaec prima
quaestione quam aduersari intulerint hisdem modis refutare
possimus & adicere solemus cum aliquid auto obscurae aduersa
rius posuerit ita gendi potius causa dixerint quam probandi aut
cum gradum facimus nrāe propositionis aut cum aduersari pro
positionem innrām partem convertimus quam per istrophē
uocamus aut cum secunda proposita quaestione primam tracta
mus & hoc faciendum uel cum elegantiam varietatis adfectamus
uel cum prima quaestio aduersari sive ualde fiat & non est in primo
loco ponenda in r̄ppophora cauendum est ne plene & copiose
ponatur quam quam aliquid irridendi aduersari causa
de quo nulla quaestio quae est exigeranda an obi est ut quod
discrepat ostendamus. h̄r̄pophorae tribus modis immiu
nitur adiectione uerborum immutatione detractatione.
h̄r̄pophorae aut intentio aduersae partis antipophora respon
sio eius an acephaleos est ueluti acapite causae brevis repetitio
quaestionum. An acephaleosi non semper intendum est sed
quando aut partitionem fecimus aut quando in multis quaest
iones causa processit ita tamen ut summa cuiusq. non partes
partium reexamens quaquidem itemur & iam in alia parte
orationis cum iudicis memoria fortasse succumbet & quaeres
tunc pimeris mos uocatur acephaleos si tamen nulla
pars orationis est sed ephilogi quaedam portio. Epilogus
enim tres partes habet enumerationem praedictam indigna
tionem quam dino sin dicimus miserationem quam r̄cōsin
uele leos memoramus. sed di nos si sex locis argumentorum
nam hi sicut tantum resprobamus uerum & iam augemus.
sed con quaestio id est miserationis his locis argumentorum
sumitur quibus & indignatio peroratione tamen non in

MANTIANI MIN
MARTRETHO

DEMINUACI
ASSERTACURSIM
UIXUMBILICUMMU
TURCOREPINQVIS
QUISIPROBATOR
NONNULLAPRON
DEDITAQUEFIENT
SINSANNATIFINA
PIGEBITARMAHOR
FORMIDINISQUETU
SILVANE FALCEM C
ATTURECLAMANS
CLANGOREUERSOT
INCSTRAMBIBIS Q
NECLIBORATEATES

dimittens
parus irascitur
ratione commotus
ad terminarū coēsum
noconspecta asserta
in fiducia promptiore
culata cum sonitu nihil enim
ciebat sororum se consortio societatiq. pmiscent.

DE RERUM QUACISTERMINATA PAGINA

ASSERTA CURSIM QUAETAMEN VOLUMINIS
VIX UMBILICUM MULTA OPERTUM FASCEA
TURCORE PINCIS IN SUITRUBELLUM
QUISI PROBATURE ET CARET FASTIDIO
NONNULLA PROMET QUAENON NULLATE EXUIT
DEDITAQUE FIENTQUE UETUSTAS PRAETERIT
SIN SANNATI FINARISSIMUM TORSERIS
PICEBIT ARMA HORRUISSE CRELITES
FORMIDINIS QUETUNIC LOCUS MOUEBITUR
SILUANE FALCEM CUM PETIS SATURNIAM
ATTURE CLAMANS RETHORUM SACRUM TUBA
CLANGORE UERSOTULLIANA PERCREPANS
INCASTRA LIBIBIS QUONÉGOSOR INUIDENS
NECLIBORATE TESEQUATUR PRAECLUEM

MARTIANI MINNEI FELICIS CAPELLAE

DE ARTIS RETHORICA LIBER V. EXPLICIT